

Redaktionsledelsens forord

I sommeren 2024 afholdt Copenhagen Business School i samarbejde med Foreningen for Kønsforskning i Danmark den nationale konference for kønsforskning, som afholdes hvert andet år og organiseres på skift af danske kønsforskningssmiljøer. Temaet i 2024 var intersektionalitet og dette temanummer udspringer af konferencen og de mange papers, som undersøgte og diskuterede begrebet eller analyserede konkrete cases i et intersektionelt perspektiv.

Intersektionalitet er et centralt begreb i kønsforskningen. Nordisk feministisk teori har siden 1970'erne arbejdet på tværs af kategorier og stillet spørgsmål til forholdet mellem for eksempel køn og klasse, eller køn og seksualitet. Men intersektionalitet som begreb og teoridannelse udspringer af sort feministisk teori og aktivisme i USA i 1980'erne og fokuserer på, hvordan kategorier af diskrimination og marginalisering virker sammen – med en særlig opmærksomhed på raciale kategorier og racisme.

Allerede i 2006 udgav *Kvinder, Køn & Forskning* sit første temanummer om intersektionalitet – et nummer, der ligesom dette udsprang af en konference. Den fandt sted året før på Københavns Universitet under titlen *Intersektionalitet. Køn, race, klasse. Både/og eller enten/eller*, hvor Kimberlé Crenshaw var keynote. Crenshaw var som bekendt den første til at begrebsliggøre intersektionalitet i sine nu klassiske – og dengang banebrydende – artikler fra henholdsvis 1989 og 1991, og hendes arbejde blev et afgørende referencepunkt for både konferencen og temanummeret.

Temaredeaktørerne fra 2006, Connie Carøe Christiansen, Stine Thidemann Faber og Marlene Spanger, indledte temanummeret med at citere Dorthe Staunæs og Dorte-Marie Søndergaard, der i samme temanummer skrev, at ”intersektionalitet er i vælten”. Temaredeaktørerne fortsatte:

... begrebet er genstand for stadig mere omfattende akademiske og politiske debatter og positioneringer. Der er nemlig tale om ét af de begreber, som engagerer og bringer positioner

frem i lyset. Tyngdepunktet i diskussionerne er ofte for eller imod; har et begreb som intersektionalitet overhovedet værdi i forhold til at forstå og belyse hvordan forskellige strukturelle dimensioner former dominans- og ulighedsrelationer? (Christiansen, Faber og Spanger, 2006: 3)

Siden da har intersektionalitet fået en stadig stærkere betydning i kønsforskningen, og der er næppe mange, som i dag ikke anerkender begrebets relevans for analyser af køn og andre forskelssættende kategorier. Som temaredeaktørerne for det aktuelle nummer viser i deres indledning, er der gennem de sidste tyve år blevet arbejdet omfattende og mangfoldigt med intersektionalitet i *Kvinder, Køn & Forskning* – ja, endda i endnu et temanummer i 2010 med titlen *Intersectionalities at work: Concepts and Cases* redigeret af Camilla Elg, Hilda Rømer Christensen og Birte Siim.

Som temanummeret anno 2025 viser, er intersektionalitet fortsat ”i vælten” – men på nye måder. Diskussionerne handler ikke længere om, hvorvidt begrebet er relevant eller ej, men snarere om hvordan og med hvilke effekter intersektionelle analyser kan og bør udføres i feministisk vidensproduktion.

Vi vil gerne takke temaredeaktionen for deres store arbejde med at tænke, samle og redigere dette flotte temanummer.

I dette nummer bringer vi også en diskussion foranlediget af antologien *Performative vendinger. Introduktion til nyere feministisk teori* (redigeret af Dorthe Staunæs, Katja Brøgger og Kirsten Hvenegård-Lassen, 2024), som bl.a. undertegnede redaktører hver for sig har bidraget til. Det er en diskussion om oversættelsespolitikker og om det vedvarende og principielt åbne fortolkningsarbejde det er, at indarbejde teoridannelser i en lokal sprogradition. Det er også en diskussion om forholdet mellem teoretiske inklusioner og materielle udelukkelse, herunder hvem der (ikke) bliver husket og anerkendt i redaktionelle og institutionelle strukturer. Vi håber derfor at debatten vil stå som en invitation til mere og bedre samarbejde mellem de mange og åbenlyst

stærke kapaciteter, der findes inden for den danske intersektionelle kønsforskning.

Dette nummer udspringer som indledningsvis skrevet af den danske kønsforskningskonference i 2024, og vi glæder os allerede til den næste, som vil blive afholdt af kønsforskningsmiljøet på Syddansk Universitet den 2.-3. juni 2026 under temaet Cultures, Bodies and Technologies.¹

God læselyst.

På redaktionens vegne,

Michael Nebeling Petersen, Mons Bissenbakker og
Camilla Bruun Eriksen.

NOTES

[1] Læs mere på hjemmesiden: <https://event.sdu.dk/cultures>

LITERATURE

Christiansen, C. C., Faber, S. T., & Spanger, M. (2006). Intersektionalitet. *Kvinder, Køn & Forskning*, 6(2-3): 3-6. <https://doi.org/10.7146/kkf.v0i2-3.28081>

Crenshaw, K. (1989) Demarginalizing the intersection of race and sex: A black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory, and antiracist politics, *University of Chicago Legal Forum*, 1989(1): 139-167.

Crenshaw, K. (1991) Mapping the margins: Intersectionality, identity politics, and violence against women of color, *Stanford Law Review*, 43(6): 1241-1299.

Elg, C., Christensen, H. R., & Siim, B. (2010). Intersectionality at Work: Concepts and Cases. *Kvinder, Køn & Forskning*, 10(2-3): 3-6. <https://doi.org/10.7146/kkf.v0i2-3.28009>

Staunæs, D., Brøgger, K. & Hvenegård-Lassen, K. (red.) (2024). *Performative vendinger. Introduktion til nyere feministisk teori*. Forlaget Samfundslitteratur.